

נראה לפרש דהיינו מתנה טובה שניתן למנוחה
דמלאכת ו' ימים הוא מכלל קללות אדם הראשון
דכתיב (בראשית ג' יז) בעצבון תאכלנה וגו', בזעת אפיק
תאכל וגו' (שם, יט), וע"כ בן נח אסור בו וכו', והיינו
בבית גנוי כמו קודם שחטא אדם, שהיה לו מנוחה
בכל הימים. (מהרש"א - שבת י')

בהשפע אין אחיזה לסט"א

ברכת ה' היא תעשירי (משלי י' כב). בפסוק הזה
נרמז מעלת יום השבת, והוא כי אפילו ביו"ט יש
קצת אחיזה אל החיצונים, אבל בשבת אין שם
אחיזה אל החיצונים, והו' ברכת ה' היא תעשירי.
'היא' למעט החיצונים, שאינם לוקחים מן העושר
והשפע הזה אשר בשבת.
(שער הכוונות - דרושי ראש חודש)

שום טומאה לא יגרע בהקדושה

הוצרכו כל שעירי חטאת של ראש חודש ושל
מועדים כמו שזכר, ולא הוצרך בשבת, כי יום שבת
עיצומו וקביעותו הוא קודש ואין קדושתו נדחת
ולא נגרעה בחטא טומאת מקדש וקדשיו שלא היה
לו ידיעה, אבל ימי המועדים שרובם הם חלים בימי
החול, היה בהם איזה גרעון קדושה, אם לא היו
נטהרים ומתכפרים בהם, אותם שאירע להם חטא
טומאת קודש, וכמו שאמרו (ו'ה טז) חייב אדם
לטהר עצמו ברגל, ולא אמרו בשבת, כי בעצם
קדושתו ויומו, לא יקל ולא יגרע בקדושת שום
דבר של טומאה.

(בית אלקים - שער היסודות פרק לו)

שום טומאה אין מגיע לקדושתה

בשאלת ארי' (סימן סז) הקר מדוע אין חייב לטהר
עצמו בשבת, כמו שהי"ב אדם לטהר עצמו ברגל.
ויש לבאר על פי מה שאמר הרמ"ק בעל עטרת צבי
ז"ע (הובא בהקדמת האמרי יוסף דל לספר ליקוטי מהר"א
דברים) דתפילין דרבינו תם שגבה קדושתה כל כך,
עד שאין היסוד הדעת פוגמת בהם, והוא הענין
קדושת שבת מקודשת מכל הזמנים, עד שאין שום
טומאה מגיע עד שם, וא"צ לטהר עצמו.

(עדן מקדם - קונטרס הגים הזמנים ערך שבת)

הארת קבה"ת כמו קודם החטא

בשב"ק איתא (מנחות לו:) שהם בעצמם אות
וא"צ לתפילין. שבשב"ק יש התגלות הארת קבלת
התורה, מעין מה שהי' לבני ישראל קודם החטא,
כדאי שמרע"ה מחזיר לבני ישראל בשב"ק
הכתרים של נעשה ונשמע ע"ש. לכן גם מלאכת
המשכן לא נעשה בשבת, כדכתב רש"י בפרשת
תשא (לא, יג) אך את שבתותי תשמורו, למעט
שבת ממלאכת המשכן, כי בשבת קודש יש
התגלות הקדושה כמו קודם החטא, ולא הוצרכו
לצמצום המשכן כנ"ל.

(שפת אמת - פרשת תרומה שנת תרמ"ח)

ואיתא (פרע"ח שער השבת פ"ח) כי משה רבינו ע"ה
מחזיר לישראל בשב"ק הכתרים של נעשה ונשמע,
נראה שבשבת לא קלקלו ע"י החטא, ולכן שבת
מעין עוה"ב, כמו שהיה בלוחות ראשונות חירות כו'.
וכן איתא (פרקי דר"א פ"ט) בחטא אדם הראשון
שנתקבל בשבת, ג"כ כנ"ל, שלא הגיע החטא
לבחינת שבת. והוא ששבת במקום הגניזה, כמ"ש
(שבת י') מתנה טובה יש לי בבית גנוי כו', וכיון שנגזר
לא הגיע קלקול החטא לשבת כנ"ל.

(שפת אמת - פרשת כי תשא שנת תרל"ב)

ואיתא לכו"ע בשבת ניתנה תורה, זכור בעצומו
של יום כו'. ופי' שהקב"ה נתן התורה ביום השבת,
בעבור כי גלוי לפניו יתברך, כי גם אחר החטא,
ישאר להם קדושת השבת, כאשר חכמים הגידו כי
משה רבינו ע"ה מחזיר לישראל בשב"ק הכתרים של
הקדמת נעשה לנשמע, לכן נתן להם התורה בשבת,
כדי שיתקיים להם הקדושה, ולכן נאמר 'זכור את
יום השבת לקדשו' בקדושת התורה כנ"ל.

(שפת אמת - שבועות שנת תרל"ז)

אינו תלוי בעבודת האדם

בשבת קודש בנקל לשוב יותר, כי מתעורר
השורש של בני ישראל, כמו שכתוב (יחזקאל מו, א)
'ביום השבת יפתח וכו'. וזה ענין נשמה יתירה שיש
לבני ישראל בשבת, שהוא כח השורש שאינו תלוי
בעבודת האדם. לכן נקראת 'יתירה', שהיא יותר
מוכפי זכות ועבודת האדם, וזה הכח אינו נאבד ע"י
החטא. לכן יכולין לשוב בשבת קודש.

(שפת אמת - שבת תשובה שנת תרמ"א)

בקובץ 'כנסת מרדכי' (עמ' יג ע"ב) מובא מה שהאדמו"ר מסדיגורא בעל הקדושת

אהרן זי"ע(סק), אמר אל האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת זי"ע(קסא)
כשנפגשו בהיותם בשנת תרס"ט במקום המרפא מרינבאד. ואמר לו בתוך הדברים,
דאיתא במדרש ישן שראה בכתב יד, שבשעה שנשתכרו הלוחות ע"י משה רבינו
ע"ה, לא נשאר שום תיבה ואת שלמים, שהיו אותיות פורחות ונשארו רק שבדי
לוחות, אולם הדבור של 'זכור את יום השבת לקדשו' נשאר בו התיבות והאותיות
שלמים, עכ"ל המדרש.

שבת הוא כולו אור

מצינו בכל ששת ימי בראשית כתיב 'ויהי ערב
ויהי בקר', אבל בשבת לא כתיב כלל 'ויהי ערב
ומפני שהוא כולו אור, כי האור הראשון שנתנו
לצדיקים לעתיד לבא - האור הזה נתגלה ביום
שבת. (תפארת שלמה - חנוכה ד"ה במס' שבת)
מפני מה לא נכתב ביום שבת, 'ויהי ערב ויהי
בוקר' כמו בכל ששת הימים, כי האור של שבת
ימי בראשית אשר נגזר לעתיד לבוא, ביום השבת
נתעורר האור ההוא, לכן הוא כולו אור ואין בו ערב
כלל, כי בליל שבת שמשה אותו האור הגנוח.

(תפארת שלמה - שבת בראשית ד"ה עה)

נשאר לנו מהאור הגנוז

האור שברא הקב"ה היה גדול, שהיה מאיר מוקצה
העולם ועד קצהו, אבל בגלל הרשעים גנוז הקב"ד
לצדיקים בעוה"ב, ועכשיו עליכם לדעת כי האור הזר
לא נגזר כל כך מהר, ואמרו חז"ל שאור זה היר
משמש כל ל"ו השעות שהם י"ב של יום ששי וכ"ד
של יום השבת, וכשחטא אדם הראשון ביום ששי
רצה הקב"ה לסלק אותה אורה, אבל לא עשה כן
בזכות השבת, ומאותו אור גדול נשאר לנו חלק קטן
בנשמה היתירה שבאדם, שהיא בשבת יותר עדינו
וקדושה מאשר בשאר הימים.

(ילקוט מעם לועז - פרשת בראשית עמוד קמ)

זוכין לאור שקודם הבריאה

שבת הוא בחינת של מתן תורה, דכמו שבבעת
מתן תורה נתבטלו בני ישראל ממציאאותן כנודע,
ולכן ע"י התורה יכולין לבוא לשלימות הגמור, כמו
כן ע"י שבת יכולין גם כן לבוא אל בחינת האור
שקודם בריאת העולם, וזה נקרא אספקלריא
דנהורא, ושם הוא התנועה של תכלית הידיעה שלא
נדע, והוא למעלה מהשגה, וזה נקרא אמתה דלעילא.

ואמונה זו מאיר לכל העולמות אפילו בנקודה
התחתונה, ועי"ז יוכל להתמלאות בתוך כל החשכות
אשר השחירו עונותינו, ונתמלאו כל העולם מאור
א"ס ב"ה ובי"ש וכו'. וזה מאמר (זוה"ק ח"ב קלה)
רוא דשבת דא היא שבת, כי עיקר שבת הוא
השגות אלוהית.

(ליקוטי תורה, טשערנאביל - ליקוטים כא ע"ב ד"ה שבת)

משיגין מלוחות הראשונות

כל המתנות שנתן הקב"ה לבני ישראל הם
לעולם, וגמירי משמיא מיהב יחי משקל לא שקלי
(תענית כה), ולכן הארת לוחות הראשונות נשאר
לעולם לבני ישראל, אבל אותיות פורחות למעלה
לפקדון לבני ישראל, וכפי מה שזוכין מאירין
האותיות וכו'. ולכן בשבת קודש דהיא מעין עוה"ב,
יש הארה מלוחות ראשונות. (זוה"ק ח"ב קלה)